

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. VII. Vtrum de relictis ad pias causas detrahatur falcidia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

ria in relictis ad pias causas, ut dicunt communiter Doctores cū Bart. in repet. d. l. 1. n. 62. C. de sacros. eccles. & ideò testamentum etiā nūtu conditum favore piæ causæ nō irritatur secundum communem DD. sententiam Clar. in S. testamētum q. 6. vers. quinto infertur Barbof. in d. cap. cum tibi n. 4. de testam. & alij.

61 Sequitur 5. quod valet testamētū ad pias causas etiā si hæreditas adita non sit, puta si ante aditam hæreditatem hæres decesserit, vel hæreditatem repudiauerit Bart. communiter receptus in repet. d. l. 1. nu. 65. & 66. C. de Sacros. Eccles. quia in eo cessat omnis solemnitas iuris ciuilib.

62 Sequitur 6. quod testamentum conditum cum solemnitatibus iuris etiā ad pias causas reuocatur per secundum minus solemne ad pias causas, hoc enim secundum testamentum est perfectum in sua specie, cum in eo non requirantur solemnitates iuris ciuilib, ut supra diximus Bonacin. de contract. disp. 3. quest. 1. pun. 3. n. 16. ubi citat Bald. Iason. & alios Dian. par. 7. tr. 6. resolutione 26.

63 Sequitur 7. quod licet, vbi voluntas testatoris impleri non potest, legatum reddatur caducū vel habeat pro nō scripto, & ideò conuertendum sit in vtilitatem hæredis, vel grauati l. unica §. in primo C. de Caduc. tollen. hoc tamē non procedit in legaris pijs, quæ semper debentur, etiā si non possent adimpleri vel de facto, ut in d. cap. nos quidem de testam. vel de iure, ut in l. legatum 16. ff. de

usu, & vsufr. leg. res enim ad pias causas relictæ liberæ sunt à lucratiuorū inscriptionibus, ut d. gloss. in d. cap. nos quidem ver. in loco Sylu. ver. legatum 4. n. 12. & alij, quos refert, & sequitur Barbof. de off. & pot. Episc. par. 3. alleg. 83. n. 3.

§. VII.

Virum de relictis ad pias causas detrahatur falcidia.

64 **F**alcidia regulariter cessat in ijs, quæ ad pias causas relictæ sunt auth. similiter C. ad l. Falcid. & tradunt cōmuniter Doctores. quod indubiè procedit, quando relinquitur legatū piæ causæ simpliciter, & in genere; si verò relinquatur ad certum, & determinatum vsum, puta ad constructionem alicuius capellæ, aliqui Doctores ita distinguunt: aut voluntas testatoris adimpleri potest cum detractione falcidiæ, & tūc detrahitur: aut non potest adimpleri, & tunc non detrahitur, Tinaq. de Priuil. piæ caus. priuil. 26. vers. secundo est limitandum Gabr. commun. conclus. lib. 4. tit. ad Trebell. conclus. 11. num. 11. sed verius videtur, quod in omnibus legatis ad piam causam indistinctè falcidia detrahi non possit, quia text. in d. Auth. similiter, generaliter loquitur, & generaliter, & absq; hac distinctione loquuntur alij DD. Roman. conf. 239. nu. 2. Franc. de Aretio conf. 67. nu. 10. vers. prima est Decius conf. 299. num. 4. vol. 1. Decian. conf. 42. num. 17. vol. 2. Capra conf. 78. num. 23. præsertim si

si facta fuerint ex causa onerosa, sepulture, celebrationis missarum, & anniuersariorum Seraphin. dec. 1202. num. 3. & multo magis si testator expresse legaret pro male ablatorum restitutione, quia tunc huiusmodi legatum nullam omnino patitur diminutionem; hoc enim non censetur donum, sed debitum ipsius testatoris, quod necessario debet solui ex bonis hereditatis Feder. de Sen. conf. 250 Surd. in tract. de Alim. tit. 8. priuileg. 30. num. 10. ratio predictorum est, quia Falcidia, vel trebellianica detrahatur ex dispositione iuris ciuilibus, quod potestatem non habet circa legata pia Bonacin. de Contract. disp. 3. q. 17. pun. 8. §. 2. n. 4. quare huiusmodi legata pia debent ante omnia detrahi, ut res alienum l. sed si non seruus, & l. res alieni ff. ad l. Falcid. & sic haeres habebit minorem quartam, & alij legatarij habebunt minus de legato Bart. in authen. similiter num. 2. C. eod. tit. ad l. Falcid.

66 Hinc fit, ut neque Trebellianica detrahatur ex fideicommissio vniuersali ad pias causas Roma. conf. 239. num. 2. Ricc. in Collect. dec. 329. par. 2. Franc. de Aretio conf. 67. num. 10. post med. vbi de communi Barthol. Socin. conf. 116. num. 27. vol. 1. Barbof. de off. & pot. Episc. par. 3. alleg. 75. nu. 52. Decius conf. 299. num. 4. vol. 1. vbi etiam de communi testatur, & hanc non solum communem, sed magis equam esse fauore anime dicit Guid. Pap. dec. 188. nu. 2. Vincent. de Franch. decis. 156. num. 7. Marefcot. var. lib. 2. cap. 72. num. 11. & 12. Tiraq.

de Priuilegio pia causa priuileg. 27. vbi dicit hanc esse magis communi & alij plurimi apud Gabriel. comm. concl. lib. 4. tit. ad Trebellian. conclus. 11. n. 2. vbi dicit, ita etiam in practica seruari, quicquid in contrarium dicat Oltiad. conf. 248. num. 6. & alij; ratio principalis est, quia Falcidia, & Trebellianica equiparantur, & vbiunque cessat Falcidia, cessat etiam trebellianica l. Marcellus vers. quod autem ff. ad Trebellian. glos. in auth. Vnde si parens C. de Inoff. testam. Marefcot. lib. 2. var. cap. 72. num. 11. & 12. Gacheranus dec. 147. num. 19. & quod dicitur de Trebellianica, procedit etiam in Falcidia Rot. dec. 71. num. 14. p. 6. Recent.

67 Et hoc procedit, etiam si restituenda sit hereditas immediate priuato, mediate autem pia causa: quia etiam in tali casu non detrahatur trebellianica, Bald. in l. Ania §. Titio ff. de Cond. & demon. Barthol. Socin. conf. 49. nu. 13. & conf. 115. nu. 6. vol. 4. Capra conf. 78. num. 24. Marefcot. loco cit. num. 13. & alij plures apud Tiraq. de Priuilegio pia causa priuileg. 26. in princ. & probatur ex l. cum dotem, ibi, ut omissa interpositi, capientis persona spectetur ff. ad l. Falcid. quod intellige, quando fideicommissum est incontinenti restituendum pia causa, quia tunc primus esset tamquam nudus minister; & ideo consideranda est persona, cui facienda est restitutio, & non persona prima, idem Socin. conf. 77. num. 9. vol. 1. & alij, quos refert, & sequitur Gabr. commun. conclus. lib. 4. tit. Ad Trebellian. concl.

concl. 11. num. 5. aut quando certum est, quod post mortem alicuius bona debent peruenire ad piam causam *Roman. cons. 206. numer. 7. Barthol. Socin. d. cons. 115. num. 6. Tiraq. d. priuil. 26. vers. sed hoc ultimum.* Secus esset, si hoc incertum sit, puta quia hæres est grauatus restituere piæ causæ sub cõditione, tunc enim detrahitur trebellianica *Roman. & Socin. loc. cit. & alij apud Gabr. d. conclus. 11. num. 5. & 6. & apud Tiraq. loc. cit. d. priuil. 26. vers. sed hoc ultimum,* ubi etiam dicunt, quod grauatus cauere debet de restituendo quartam retentam piæ causæ in euentum, quod fideicommissio sit locus *iuxta l. in lege falcidia non habetur ff. ad l. Falcid. & l. 1. ff. ut legator seu fideicomm. nom. cau.*

68. Alij etiam casus sunt, in quibus Falcidia, & Trebellianica detrahitur de relictis pijs, videlicet quando ipse testator ita disposuit, vt ex legato, aut fideicommissio ad pias causas Falcidia, seu Trebellianica detrahatur auth. sed cum testator *C. ad l. Falcid.*

69. Secundo quando ecclesia, vel pia causa est hæres iustituta, & testator legauit alijs ecclesijs; hoc enim casu pia causa heres instituta detrahet Falcidiam à legato factio alteri piæ causæ *secundum Abb. in cap. cum causam num. 2. de Præb. & dignit. Gabr. commun. conclus. lib. 4. tit. ad Trebell. concl. 11. n. 8. Tiraq. de Priuil. piæ caus. priuil. 26. vers. sed quod;* contrariam tamen sententiam verius tuentur alij Doctores asserentes, piam causam hæredem institutam non

posse detrahere Falcidiã contra ecclesiam, quia in hoc ecclesia, & pia loca reperiuntur privilegiata passim, nè patiantur detractationem, non autem actiue, vt detraherent aduersus quoscumq; & ideo in detractatione faciendâ ecclesia instituta non vititur iure speciali, vel aliqua prerogatiua, sed vititur iure communi, quod exerceri nõ potest contra ecclesiã legatariã, quæ tali casu est specialiter priuilegiata *Magonius de ris. floren. 130. num. 10. Riccius locis cit. & alij cõmuniter.*

70. Tertio quando testator plus legauit, quam habebat; quia tunc huiusmodi legata ad pias causas recipiunt diminutionem propter defectum patrimonij, sicut alia legata secundum *Bart. in Authent. similiter C. ad l. Falcidiã,* ubi etiam dicit, quod talia relictâ ad pias causas minuantur propter debitum iure naturæ, vt notat etiam *Gabr. d. conclus. 11. in fin.*

71. Quarto licet ex legato alimenta eorum factio pauperi, & egeno nõ detrahatur Falcidiã, tamen pecunia relictâ ad alimenta legi Falcidiæ subijcitur *l. Dini ff. ad l. Falcid. Gratian. decis. March. 48. nu. 3. in addit.*

72. Pia autem causa ad huiusmodi effectum censentur etiam Cõfraternitates, & Hospitalia sine auctoritate Episcopi fundata; quia non requiritur, quod locus sit pius, sed sufficit, quod opera pietatis exerceat; priuilegium enim non datur loco, sed causæ, cui relinquatur; & ideo relictâ huiusmodi Cõfraternitates

fraternitatibus, & Hospitalibus
Falcidix non subijciuntur. *Mare-*
scott. lib. 2. var. cap. 72. nu. 21. Gabr.
commun. conclus. lib. 6. tit. de Pia
causa concl. 1. num. 7. 9. & 10.

S. VII.

Virum filiusfam. disponere, seu testa-
ri possit ad pias causas.

- 73 **T**Am de iure canonico, quam
ciuili potest filiusfam. testari
de peculio castrensi, vel quasi ca-
strensi etiam sine consensu Patris
c. licet de sepult. in 6. l. fin. C. qui tes-
tam fac. poss. l. filiusfam. in fin. ff. de
Donat. & ideo filiusfam. poterit li-
berè sine consensu Patris de eius
dote, & antefato tanquam de ca-
strensi peculio disponere, quia dos,
& antefatum pari passu ambulant,
& per omnia assimilantur, *ut d.*
Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. resol.
74 580. secus dicendum est de pecu-
lio profectio, vel aduentitio;
de hoc enim testari non potest fi-
liusfam. ad pias causas sine consen-
su Patris, *ut in d. cap. licet;* quam-
uis de iure ciuili nec Patre per-
mittente filiusfam. testari possit *l.*
tam is §. 1. ff. de Donat. caus. mor.
Non tamè sufficeret, quod testa-
mentum fiat in Patris presentia:
75 quia quoties iura requirunt con-
sensum, non sufficit sola presentia,
aut consensus tacitus, sed requi-
ritur expressus *glos. in c. statutum*
§. in nullo de Rescript. in 6. latè Ric-
cius in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 579.
quod probatur, quia etiam filius-
76 fam. Patre permittente potest do-
nare causa mortis *iuxta tex. in*

l. tam is §. 1. ff. de Donat. caus. mor.
tamen iste consensus non sufficit
tacitus, sed expressus requiritur
l. filiusfam. §. pari autem ratione
vers. sed enim meminisse ff. de Do-
nat. Bart. in d. l. tam is §. 1. nu. 6. &
est communis Doctorum sententia.

S. IX.

An legata pia relicta ad unum usum
possint auctoritate Episcopi in
alium usum conuerti.

- 77 **A**Lij absolutè negant existimā-
tes, hanc facultatem solum
competere summo Pontifici *per*
tex. in Clem. quia contingit de Re-
lig. dom. & ita tenuit glos. ibidem
ver. sedis apostolicæ Card. Imol. Lap.
& alij, quos refert, & sequitur. Ge-
nuens. in Prax. Archiep. cap. 19. n. 1.
Guid. Pap. dec. 556. Nauar. cons. 15.
n. 6. de reb. eccles. non alien. & alij
plures apud Barbos. de off. & pot.
Episc. p. 3. alleg. 83. n. 1. & apud Dia-
nā par. 2. tract. 17. & 3. miscell. resol.
26. hanc etiam sententiā tenet Ricc.
in collect. decis. 2417. par. 6. & in
Prax. for. eccles. p. 4. ref. 276. & hanc
esse communem dicit Vulp. in Prax.
Indic. for. eccles. cap. 10. n. 13. vbi sub
dit, quod quando voluntas testa-
toris non potest adimpleri, & res
legata non potest deseruire ad vsū
destinatum propter aliquod im-
pedimentum iuris, vel facti, tunc
potest commutari in alios pios v-
sus auctoritate Episcopi, & hanc se-
ntentia probatur etiam ex Conci-
lio Tridentino *sess. 22. de ref. cap. 6.*
& sess. 25. de ref. c. 5. vbi prohibetur,
nè qualitatibus, seu conditioni-
bus